

Europeiska lampor blir energieffektivare

Lampor som produceras för EU-marknaden måste från och med den 1 september 2009 uppfylla de nya energieffektivitetskraven som har fastställts av EU.

Traditionella glödlampor och halogenlampor ska gradvis fasas ut från marknaden före slutet av 2012.

Man har dock varit särskilt mån om att se till att det kommer att finnas lampalternativ för konsumenterna som både har samma ljuskvalitet och ger högre energibesparingar.

Detta dokument beskriver åtgärdens innehåll, möjliga lampalternativ, fördelarna för konsumenten och ger viss bakgrund till lagstiftningsförfarandet.

Vi skulle i samband med övergången framför allt vilja betona det följande :

- Förbättrade glödlampor med halogenteknik och lysdiodslampor (LED) är möjliga alternativ till vanliga glödlampor, inte bara lysrörslampor. Förbättrade glödlampor, som också framställer ljus genom glödning, ger exakt samma ljuskvalitet som vanliga glödlampor.
- Lampor som förbjuds kommer inte att försvinna från butikshyllorna den 1 september. Detaljister har rätt att sälja ut sina befintliga lager.
- Många påståenden har gjorts om lysrörslampor (CFL, som ibland även kallas energisparlampor). Mer detaljinformation om prestanda, kostnadsbesparingar, miljöpåverkan och hälsorelaterade frågor finns i de bifogade vanliga frågorna. [snart tillgänglig]

Vilka förändringar för konsumenten? - energi- och kostnadsbesparingar

Vanliga glödlampor och halogenlampor som inte uppfyller kraven ska gradvis fasas ut från EU-marknaden före 2012 med början 2009.

Det finns dock många alternativ som har samma ljuskvalitet och/eller ger större energibesparingar, bland annat

- förbättrade glödlampor med halogenteknik, som helt motsvarar traditionella glödlampor vad beträffar form och ljuskvalitet,
- effektiva lysrörslampor med lång hållbarhet,
- effektiva lampor med den senaste tekniken, lysdioder (LED)

Alla dessa lampor ger stora totala kostnadsbesparingar för konsumenten tack vare en lägre förbrukning även om inköpspriset är högre. Kostnadsbesparingarna uppgår till mellan 25 och 50 euro per år beroende på hushållets storlek och urvalet av alternativa glödlampor.

Möjliga alternativ - ett större urval av lampor

Förbättrad glödlampa (energiklass C, halogenlampa fylld med xenongas)

	<p>Denna lampa förbrukar ca 20-25 % mindre energi för samma belysningseffekt jämfört med de bästa vanliga glödlamporna.</p> <p>Den ger samma ljuskvalitet som vanliga glödlampor men håller vid normal användning dubbelt så länge (2 år).</p> <p>Den är till sin storlek helt förenlig med befintliga ljusarmaturer och ljusregleringsarmaturer.</p>
---	---

Förbättrad glödlampa (energiklass B, halogenlampa med infraröd beläggning)

	<p>Denna lampa förbrukar ca 45 % mindre energi för samma belysningseffekt jämfört med de bästa vanliga glödlamporna.</p> <p>Den ger samma ljuskvalitet som vanliga glödlampor men håller vid normal användning tre gånger så länge (3 år).</p> <p>Den är dimbar på ljusregleringsarmaturer.</p>
--	---

Lysrörslampor (CFL)

	<p>CFL har lysrör som förbrukar mellan 65 och 80 % mindre energi än vanliga glödlampor. De är kända som "sparlampor" och håller i 6 till 15 år beroende på typ och användning (i motsats till 1 år för en glödlampa). Det finns modeller i alla former och många är dimbara.</p> <p>CFL finns även med ett yttre hölje som gömmer rören och gör att de liknar glödlampor ännu mer.</p>
---	--

Lysdioder (LED)

	<p>LED är en teknik som växer fram snabbt. Lysdiodslampor (LED) är lika effektiva som CFL men innehåller inte kvicksilver och håller längre. Idag är lysdiodslampor bara i den första marknadsföringsfasen som rumsbelysning men redan nu kan de ersätta både klara och matta glödlampor. De kommer sannolikt att bli ett alternativ till hela urvalet av lampor i en nära framtid.</p>
---	---

Lysrörslampor - tips för köp och användning

- Kontrollera förpackningen innan du väljer en lysrörslampa:
 - Producerad ljusmängd: 1300-1400 lumen motsvarar en 100 W glödlampa, 920-970 lumen för 75 W, 700-750 lumen för 60 W, 410-430 lumen för 40 W och 220-230 lumen för 25 W
 - Färgtemperaturen (2700 K eller "varmt vitt ljus" för avslappnande belysning, över 4000 K eller "kallt vitt ljus" för arbete)
 - Om lampan kan dimmas (om du behöver det)
 - Om lampan kan släckas och tändas ofta (om du behöver det)
 - Om lampan klarar mycket låga temperaturer om den ska användas utomhus
- Släng inte ett lysrör i soporna - använd särskilda retur- eller insamlingsanläggningar
- Om lampan går sönder av misstag är det bäst att vädra rummet innan du rengör lampan med en fuktig trasa. Undvik hudkontakt med skräpet. Använd inte dammsugare.

Fördelar med åtgärden

Åtgärden ger fördelar för medborgare, miljön och ekonomin.

Den kommer att leda till en inbesparing på ca 40 TWh per år senast 2020 - motsvarande energiförbrukningen för 11 miljoner europeiska hushåll under samma period. Ytterst innebär den en minskning med upp till 15 miljoner ton koldioxidutsläpp per år. Den ingår i EU:s mål att minska utsläppen av växthusgaser med 20 % till 2020.

Ca 5 miljarder euro kommer att sparas och varje år föras in i den europeiska ekonomin igen. Slutligen kommer ett genomsnittshushålls totala elräkning att minska med mellan 25 och 50 euro per år, beroende på hushållets storlek, antalet lampor och vilken typ av belysning som används.

Åtgärdens räckvidd

Lampor som inte uppfyller kraven på lägsta energieffektivitet och prestanda (t.ex. hållbarhet) ska fasas ut från EU-marknaden före 2012 med början i september 2009. Ytterligare åtgärder planeras för reflektorlampor som till exempel strålkastare.

Åtgärden skiljer på "klara" (genomskinliga) och matta lampor.

Matta lampor kommer att behöva nå A-klassen enligt EU:s energimärkning för lampor, vilket innebär energibesparingar på 75 % eller mer jämfört med traditionella glödlampor. Endast lysrörslampor och lysdiodslampor kan nå en så pass hög effektivitet. Konsumenter som föredrar andra lampetekniker av estetiska skäl eller på grund av storleken, kan köpa klara lampor.

Under tiden kommer också ineffektiva klara lampor att fasas ut gradvis. Från och med september 2009 måste motsvarigheter till klara glödlampor på 100 W eller mer, tillverkas med effektivare teknik (t.ex. effektiva haloglampor). Denna gräns ska gradvis sänkas till lägre wattal före 2012 (75 W 2010, 60 W 2011, 40W och lägre 2012).

Nya krav på lampornas funktion (starttid, hållbarhet m.m.) införs så att endast kvalitetslampor som uppfyller användarnas förväntningar kommer att tillåtas på marknaden. Det kommer även att krävas extra produktinformation på förpackningen för att hjälpa konsumenterna att göra rätt val för avsett ändamål.

Åtgärden gäller lampor som tillverkas och säljs av tillverkaren eller importören från och med den 1 september 2009. Grossister och detaljister kommer att kunna fortsätta att sälja befintliga lager även efter det datumet. Detta innebär att de lampor som förbjuds endast gradvis kommer att försvinna från butikshyllorna.

Lagstiftningsförfarandet

Denna åtgärd för glödlampor för hushåll är bara en i en rad åtgärder som Europaparlamentet och medlemsstaternas råd har bett Europeiska kommissionen att vidta enligt direktivet om ekodesign av energianvändande produkter (2005/32/EG) med sikte på att förbättra över 30 produktgruppers energieffektivitet och miljöprestanda (t.ex. tv-apparater, tvättmaskiner, elmotorer, värmepannor).

Åtgärden för lampor för hushållsbruk utarbetades efter en grundlig teknisk och ekonomisk studie som omfattade samråd med alla berörda parter inklusive konsumentorganisationer, icke-statliga miljöorganisationer och armaturtillverkare. Den godkändes av medlemsstaternas råd och Europaparlamentet, och antogs formellt av kommissionen den 18 mars 2009 (kommissionens förordning 244/2009 om ekodesign för lampor för hushållsbruk).